

STEFKA ISTVÁN

A haza, amely egy nagyobb kert. **Döbrentei Kornél** tavaly megjelent verseskötete kapta ezt a címet, amelynek – utalva hazai viszonyainkra – a következő alcímet adta a költő: Versek a megmaradásért. Idén **Döbrentei Kornélnak** ítélték oda az alternatív Kossuth-díjat, amit ma adnak át a költőnek. Az Alternatív Magyar Művészeti Díj Alapítvány elsőként 1996-ban **Hernádi Gyula** író, 1997-ben posztumusz **Bertha Bulcsú** író, 1998-ban **Mészöly Dezso** író, műfordítót, majd 2003-ban posztumusz **Wass Albert** író tüntette ki alternatív Kossuth-díjjal. A kuratóriumnak olyan neves művészek a tagjai, mint **Gyurkovics Tibor**, **Jankovics Marcell**, **Makovecz Imre**, **Melocco Miklós** és **Schrammel Imre**. Az Alternatív Magyar Művészeti Díj Alapítványt **Balogh Gyula** vállalkozó, **Vaja** község egykori polgármestere és **Földváry Györgyi** könyvtáros hozta létre. A díj odaítélésének háttéréről beszélgettem **Döbrentei Kornéllal**, **Gyurkovics Tiborral** és **Makovecz Imrével**.

– Van egy állami Kossuth-díj. Miért van szükség egy másikra?

GYURKOVICS TIBOR: A Miatyánkban van egy kedves mondatom: Bocsásd meg a mi bűneinket, és mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek. Számomra ez a Miatyánk lényege, mi ezt akarjuk minden fórumon és írásban képviselni. Nemrég Újpesten jártam, és a metróállomás egyik boltocskájából kihajolt egy ember, aki ezt kérdezte: „Író úr! Miért szegény magyarok lenni? Ha nem szegény esztnék, finnek, olaszok, franciák lenni, akkor miért szegény a magyarságot vállalni?” Az alternatív Kossuth-díj ahhoz kapcsolódik, hogy az egyes kormányok időnként nem eléggé magyarok.

– Ez alatt mit ért?

– A magyarság karizmatika, elkötelezettség. Az elmúlt tizenöt évben, de még régebben sem igen láttam olyan kormányt, amely rendre előhívta volna azt a magyar érzetet, amit egy magyar író képvisel. Természetesen volt több nagyság, aki megkapta méltán s jogosan a Kossuth-díjat, de úgy éreztük, hogy kell olyan ellenpont, amelyik az úgynevezett hivatalos Kossuth-díj mellett ki tud emelni egy-egy olyan embert, aki megtestesíti ezt a kívánást.

– Az alternatív Kossuth-díjat most **Döbrentei Kornélnak** ítélte oda a kuratórium. Miért?

– Úgy gondoltuk, hogy ő olyan tehetséges, eredeti nyelvezetű költő, aki versei, prózái, esszéi alapján immár ezt megérdemli. Nem mindegy persze számunkra, hogy azt a nemzeti vonalat képviseli, ami a magyar költészetben évszázados hagyomány.

– **Makovecz Imre** építész is támogatta a költő díját. Ön miért adta rá a voksát?

MAKOVECZ IMRE: Helyet kell adni olyan emberi magatartásnak és ezzel azonos költészeti megnyilvánulásnak, ami egy férfitől elvárható. Ennek van ösképe a magyar költészetben, nem is egy. Például **Balassi Bálint**.

– **Férfias költőnek** tartja **Döbrentei Kornélt**?

– Nem. Hanem férfias a magatartása, egyenes beszéde, bátor és természetes kiállása adekvát a költészetével.

– **Egyesek** majd azt fogják gondolni, hogy ez az alternatív Kossuth-díj egyfajta provokáció.

– Nem vagyok hajlandó azokkal a Magyarországon élő emberekkel beszélni, akik bármilyen, a fennmaradásunkat segítő gesztust megkérdőjeleznek. Nem vagyok hajlandó foglalkozni azokkal, akik azt írják, hogy az általam ingeny-tervezett és végig gondozott petőhenyei templomot én dühömben terveztem. Nem vagyok hajlandó azokkal foglalkozni, akik engem leantiszemitáznak, akik úgy gondolják, ha valaki a nemzete érdekeit képviseli, akkor az bűnös. Én ezekkel az emberekkel a hátralévő időmben, amíg élek, nem vagyok hajlandó foglalkozni. Ezért tehát jelen esetben a **Döbrentei** ért bírálatok, vádak nem érdekelnek. Elegendem van a reggeltől estig tartó „zsidóságból”. Én a zsidókat embereknek tartom, akik semmivel sem alávalóbbak a többiekénél, sőt hajlandó vagyok elfogadni, hogy Isten választott népe. Hajlandó vagyok szentnek tekinteni, de egyre nem vagyok hajlandó elfogadni azt, hogy én egy ember alatti lény vagyok.

– Milyen elismeréseket tudhat magának **Döbrentei Kornél**?

DÖBRENTÉI KORNÉL: József Attila-díjat kaptam. Később elnyertem a **Lezsák Sándorék** által alapított **Kölcsey** irodalmi díjat, valamint a **Balassi Bálint**-emlékkardot kaptam meg. Az **Antall**-kormány utolsó évében átvehettem a Magyar Köztársasági Érdemrend polgári tisztí keresztiét.

– Talán azért nem kap állami elismerést, mert egy billogot süttöttek önre, mely szerint antiszemita, rasszista megnyilvánu-

– hogy a nemzetét, annak értékrendjét, erkölcsi fogódzkodóit akarja megtámadni, abban a pillanatban vád éri. Egy mondatot citáltak a beszédemből. Előzményként elmondtam, hogy 1945-től a kommunisták hatalomra jutásával vallási köntösben üldözték nyíltan a magyarságot, hiszen a magyarság **Szent István** óta döntő többségében a keresztény vallásra tért át. Azt a magyarságot alázták meg, amelynek nagy költője, **Balassi Bálint** a kereszténység védelmében esett el az oszmán birodalom el-

veszélyessé ez az összehangolt támadás minden ellen, ami a magyarságnak érték.

– **Döbrentei Kornélnak** a nagy nyomás ellenére végül is nem zárták ki az írószövetség választmányából, sőt, **Kalász Márton** azt nyilatkozta, hogy ez a szövetség nem gondolatrendőrség. **Gyurkovics Tibor** a választmány tagja. Ön mit gondol erről?

GYURKOVICS TIBOR: Ez a fajta provokatív ürügykeresés nem egyszerűen **Döbrentei Kornélna** irányult. Ha végignézzük azokat, akik a mondvcasinált ürügy kapcsán a

ról is hősök fémjelzik ezt az írószövetséget, annak ellenére, hogy – mint egy nagy monstrum – nem mozog olyan könnyedén, ahogyan kellene.

– Miért akarják szétverni?

– A Magyar Írószövetség tagjainak a zöme nemzeti oldalon álló íróból áll, ami természetesen, mint ahogy minden francia, grúz vagy dán író is saját nemzetéhez tartozónak vallja magát. Ebben azt a bizonyos kozmopolita, nemzetközi technikát nem olyan könnyű érvényesíteni. Másrészt az írószövetség patinás épületét, székházát és szervezetét, azt hiszem, más emberek akarják utóbb birtokolni.

– Egyesektől azt hallani, hogy miután **Döbrentei Kornélnak** nem zárták ki a választmányból, az írószövetség elvesztette maradék erkölcsi tőkét.

– Vessenek magukra, akik így fogalmaznak. Az antiszemitizmus mumusával – ami nincs – ijesztgetik az embereket, a közvéleményt. Ezt megpróbálta már ez a szűk írócsoportocská **Cseres Tiborral** és **Csoóri Sándorral** is eljátszani.

– Mi történt ebben az országban? Miért vált ketté a művészeti élet **Makovecz Imre**, a Magyar Művészeti Akadémia elnöke szerint?

MAKOVECZ IMRE: Ennek hosszú története van. Önálló magyar államiság Buda elfoglalása, 1541 óta nincsen. Ha ez bármelyik európai országgal történik, akkor az a nép már nem létezik. Isten csodájának tartom, hogy még mindig vagyunk, noha egyikünket **Stefkának** hívják, a másikat **Makovecznek**. És mégis létezik a magyarság. De ezzel a kisemmizett, önálló állam nélküli néppel az első világháború után történt valamilyen nagyon súlyos atrocitás: ez pedig **Károlyi Mihály** kormánya, majd a kommun és az azt követő 1945 utáni történelem. Amelyet még nehezebbé tesz a magyarok és elsősorban a zsidók vészorszaka. Megbocsáthatatlan bűnöket követtek el a magyarság ellen, főként a Nyugat háttér-politizálásának következményeként és azt követően az utóállamokban. A **Rákosi**- és **Kádár**-féle szocializmus pedig szétrombolta azt a maradék társadalmi szövetet is, ami ezt a társadalmat összekötötte és aláasta azt a természetes koherenciát, ami minden nemzeti fennmaradáshoz szükséges. A magyar nép mind a mai napig bémán nézi, hogy az ötvenéves kontraszelektáció eredményeképpen hogyan adják el nemsokára a talpuk alól a földet is. S marad egy kisemmizett szolgáló nép, amelyet egy kontraszelektált elit vezényel. A kontraszelektált elit természetes tulajdonsága az, hogy gyűlöli az alattvalóit és gyűlölik egymást. Én mégis optimista vagyok. Mert ha a posztkommunista országokat nézem – kivéve **Lengyelországot** –, azt látom, hogy itt ugyan pokol van, szemben **Romániával**, **Szlovákiával**, **Horvátországgal**, **Szlovéniával**, de mégis ebből a pokolból megtisztulva, **főnix**-módra néz fel a magyarság kiemelkedni, mert mi a túlélésre rendezkedtünk be.

– Ebben a hangulatban ítélték oda **Döbrentei Kornélnak** az alternatív Kossuth-díjat. **Csaplárék** Vilmos szerint ez megakasztotta az irodalmi keresztlét.

GYURKOVICS TIBOR: Sajnos úgy látom, hogy éppen **Csaplárék** keresnek okot a **Döbrentei**-ügyben az írószövetség elleni általános támadásra, a szövetség hitel-telenítésére. A keresztlét őt akasztják meg, kiterjesztve a mindenkor antiszemitizmus trükkjét a választmányra is. S ezzel a rémmel ijesztgetik az országot – egyébként méltatlanul alacsony megfogalmazásban. Az én felfogásom nem változott. A treuga deit – Isten békéjét – kívánom minden írószervezetnek és írónak. Remélem, olyan írók, mint **Konrád György**, visszafogják társaikat az acsarkodástól, amellyel mindenként fölött önmaguknak, de az íróársadalomnak is vésszen ártnak. Engem az érdekel, hogy fölött egy nemzedék, amelyik **Ady** után újra nyelvi ornátusban jelenik meg. **Nagy László** volt ennek a magyar költészetnek a megújítója. Az ezt követő csoport, hogy úgy mondjam, **Nagy László** köpönyegéből bújik ki: **Ágh István**, az öccse, **Bella István**, **Kis Benedek**, ugyanígy **Utassy József** és **Döbrentei Kornél** is. Utóbbi olyan hangon tud megszólalni, amely nemzeti hang, amely a népi gondolkodásnak kemény, szálfageyenes változata. **Hernádi Gyula** fogalmazta meg a legjobban: ki ez a **Döbrentei Kornél**? Egy tüzes lelkű költő, aki félti a nemzetét. Ez az indoka a díj átadásának.

Kardélen

Döbrentei Kornél
alternatív
Kossuth-díja

...a kard maradt. Az öcsémrel rendre kicsentünk a szobából és összecsapunk vele. Mint idősebbet, engem illetett a villogó penge a markolattal, **Gábor** öcsémnek a hüvely jutott, azzal hadonászott szegényke. Így koptattuk, öltük a fegyvert: a markolatáról fityegő aranybojt leszakadt, és lepattogzott a penge fényes máza, mindent elkövettünk, hogy szimpla vasdarabbá züllesszük. Egyszer aztán rajtakapott apánk a kardozáson, de nem náspángolt el érte. Attól kezdve mesélt a háborúról, férfibátorságról és egy, a miénknél sokkalta nagyobb kertről: a hazáról." (**Döbrentei Kornél: Önéletrajzrészlet**)

lásai vannak. Emiatt tiltakozásul többen a Magyar Írószövetségből is kiléptek. Mit érez?

– Ez elkeserít és felháborít. Bizony ez a fajta állott víz, ahol még ilyen baktériumok tenyészhetnek, nagyon is zavaros. Azért is veszélyes, mert nem lehet tisztá a vizet önteni a pohárba, nem lehet megtisztulni.

– A **Tilos Rádióban** egy munkatárs a kereszténység kiirtásáról beszélt tavaly szenteste. Ez akkor olyan felháborodást keltett a keresztény vallásúak körében, hogy tiltakozó demonstrációt szerveztek a **Tilos Rádió** elé. Az elhangzott felszólalása miatt kilépett a Magyar Írószövetségből **Parti Nagy Lajos**, **Görgey Gábor**, **Nádas Péter** és még sokan mások. És most már **Konrád György** is. Az említettekkel együtt huszonegy író nyílt levelet írt **Kalász Márton** elnöknek, követelve, hogy a Magyar Írószövetség elnöksége a nyilvánosság előtt határolódjon el **Döbrentei Kornél** kirekesztő szellemiségű nyilvános fellépéseitől, szólítsa fel őt választmányi tagságáról való lemondásra, valamint a gyűlöltre uszító megnyilvánulásainak megszüntetésére. A Népszabadságban azt is olvashatjuk, hogy a Magyar Írószövetség választmányában nincs helye olyanoknak, akik nyíltan vagy burkoltan antiszemita, fajvédő nézeteket képviselnek. Igazak ezek a vádak?

– Ezek a vádak nem igazak, nem tisztem magyarázkodni. Ha valaki valamit elutasít Magyarországon, mert úgy érzi,

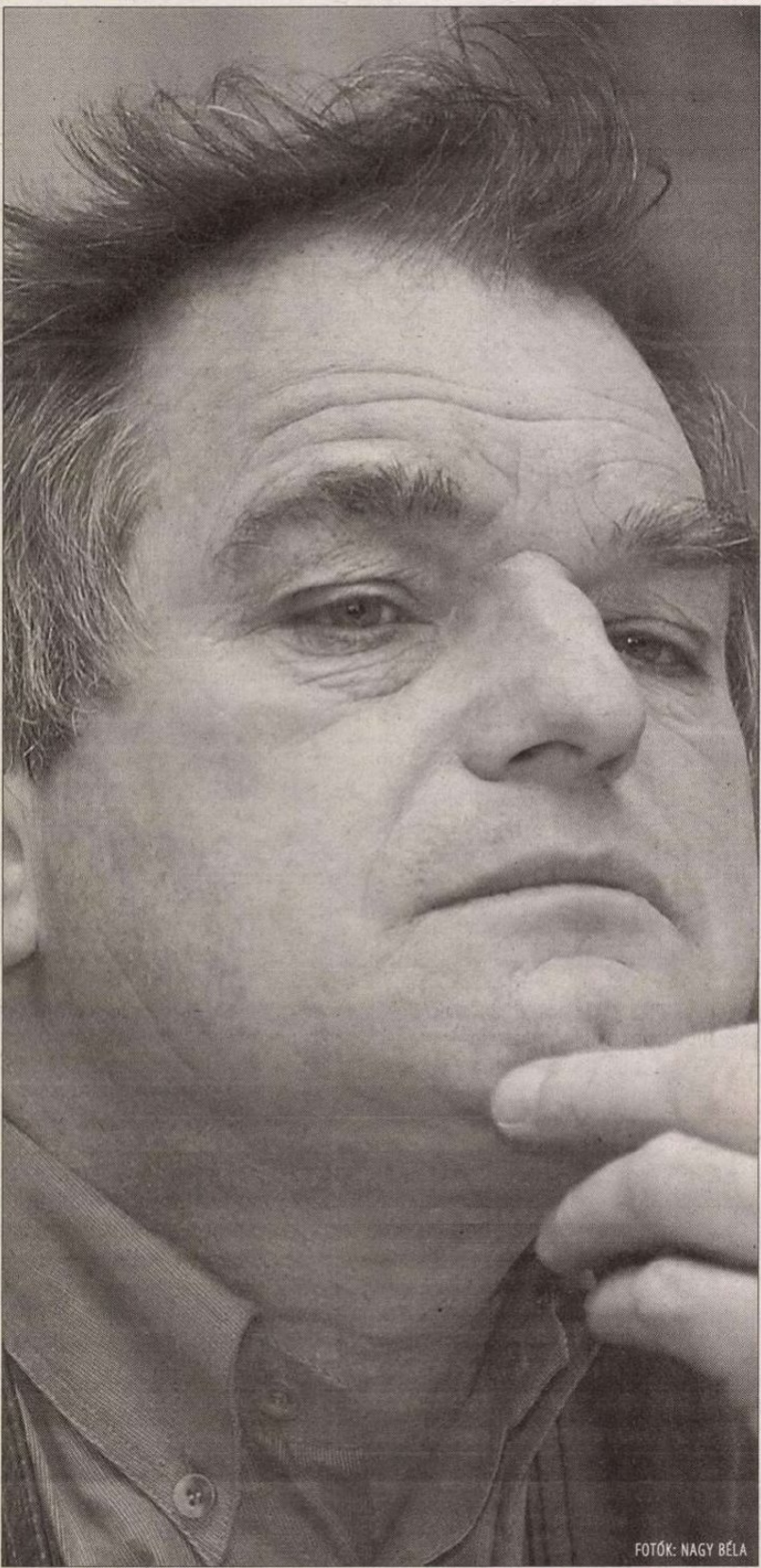
leni harcban. Királyaink Európa kereszténységének hadaival együtt több keresztény hadjáratot vezettek. Ugyanakkor abba az Európába igyekezünk, ahol a keresztény vallás nagyon is erős. S ne feledkezzünk meg arról a kétmilliárd emberről a világon, aki kereszténynek vallja magát. Ezért szóltam meg a kereszténység, a keresztény kultúra, a magyarság védelmében. Így azt a mondatomat emelték ki, hogy elegendem van abból: a magyarság megsemmisítéséért vallási köntösben harcot vívunk álarcban, álpróféták, akiknek a szakálluk igazi.

– Nem gondolja, hogy ez félreérthető?

– A beszédem előtt jártam nem sokkal Erdélyben, ahol az emberek panaszkodtak, hogy értetlen, keresztény tömböket, vallási közösségeket próbálnak szakállas pópák görögkeleti templompépítéssel szétverni. S akkor még nem beszéltem a csángók elleni, vallási köntösben folytatott elrománosításról. Visszaautasítom a szövegembe való belemagyarázást. Amit én tettem, az nemzeti, önvédelmi reflex volt.

– Veszélyben érzi a magyar nemzet létét?

– Nagyon. Nemcsak azért, mert a születés csökken és akár hatmillióra is fogyatkozhat a magyarság létszáma, hanem azért is, mert a magyar önsorsrontó. Attól is félttem, hogy minden olyan kapaszkodót elvesznek s már elvettek tőle, amiben hihet. Említhetném, hogy **Szent István** koronáját svájci sapkának nevezték, avagy lefattyúzták **Jézus Krisztust**. Ilyen értelemben nőhet

FOTÓK: NAGY BÉLA